

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Regele Ferdinand-ut 34.
(Sándory-ház.)

Kéziratokat csütörtök estig
fogadunk el.

Telefon: 14.

Egyes szám ára 4 Lei.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Sándory Mihály.

Megjelenik vasárnap reggel.

GYERGYÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . 200 Lei
Félévre . . . 100 Lei
Negyedévre . . . 50 Lei

HIRDETMEÉNYEK DÍJA:
milliméter díjszabás szerint.

Nyilttéri közlemények sora:
25 Lei.

Ősz végén.

Az októberi napnak visszatérő arany sugarai még egyszer végig csókolják a haldokló természetet, mely egy hosszú pihenőre, egy mély álomra készül. A tarka rét helyét a sárga avar váltotta fel, a színes lepkék számtalan faja eltűnt. Az éneklő madarak melegebb vidékre költöztek. „Üres már a fecskefészek... Üres már a gólyafészek... Vándornépe ott halad... El-némult a nagy természet; a hatalmas szimfónia otolsó akkordjai is elhangzottak. Olyan a természet, mint egy beteges kopott vándor. S mégis milyen fenséges az ő kopottságával is.

A bronzba induló, aransárgába játszó levelek... Az elmulásnak ezer és ezer színváltozatát elővarázsló erőt képes-e a gyarló ember ecsetje tökéletesen visszaadni? Silány utánzat minden. A művész ecsetvonásainak láttára csak visszaemlékezés támad a lelkekben. Ember, ha igazi gyönyörűséget akar, azt csak a természetben találhatja meg, azt a fenségében pompázó színárnyalatot gyarló emberi erő előállítani nem képes. S az emberek ezrei bezárkóznak lakosztályaikba, eltompítva egy belső hangot, mely azt mondja, ki innen, ki a természetbe, a szabadság birodalmába, hol a lombhullató fák ezrei a legképrázatosabb színpompát tárják elénk. Itt keresd a Mestert, itt kutasd az Alkotót; itt találjon gyönyörűséget a lelked, hol olyan kevés emberi alkotókész munkálkodott, de annál több romboló kéz nyoma látható nap-nap után. S mennyi kiszámíthatatlan káros következménye van ennek a pajzánság, bosszu, vagy épen üzleti érdek okozta rombolásnak...

Az első ember, — ki erejét nem tudja másképp kihasználni, — sziklatömböket görget le a hegyoldalon s gyönyörködik, hogy az óriási irammal leguruló kő milyen romboló pusztításra képes. Máskor állatokkal viaskodik, életet olt ki s kéjes gyönyörűséggel nézi a rombolás eredményét, a pusztulást.

A ma embere is csak erre képes. Alkotni? Csak akkor tud, ha önző érdekeit az kielégíti. Minden, mit örökbe kap, ideig-óráig kielégíti, talán szeretné is megtartani, de minden áldozat nélkül. Ha már áldozatot kell hozni, akkor vesszen a közvagyon, vesszenek intézmények, nem kell a kultúra! Az utóbbiért, hozzanak áldozatot annak mindig legsilányabbul fizetett munkásai. S hogy hol tartunk az áldozathozatallal? A megsemmisülésnél!

Jönni fog a dér s mindent megsemmisít s a fehér hólepel mindent betakar. Minden a múlté, mienk a visszaemlékezés.

Nem is várhatunk mást, mikor mindenben a bosszué a vezetés. Bosszúból megtagadja fáját, bosszúból megveti azokat az ősi szent falakat, melyek őt kulturemberré tették; gyűlöli saját gyermekét, megnehezítve annak játékos gyermekéveit. Lelkiismeretünket is az őszi dermesztő dér lepi be...

Nincs ereje felülemelkedni kicsinyes emberi gyöngeségeken... De a bosszu nem érinti az önzetlen munkást.

A kék eget vérvörösbe borítja a lenyugovó nap. Zizegő falevelek hullanak... egyre sűrűbben hullanak... A vigan fűtörészó szél egykedvű nemtörődömséggel bámulja; aztán közejük ront, felkapja, szétszórja őket, hogy aztán sárba tapossák...

Puha kéz felvesz egyet, megtörli s elrejt... Szeretné az egészet keblére ölelni.

Nem is oly régen ezek az elsárgult levelek termelték az életet fenntartó erőt.

Megsemmisülnek...

Más célt szolgálnak.

—ff—c.

Gyilkostói rovat.

Népművészeti és népipari
cikkeket a Gyilkostóhoz.

A Gyilkostó propagandájának helyes irányítóit kezdettől fogva az a meggyőződés hatotta át, hogy mozgalmukkal Gyergyó mai siralmas gazdasági életében új, frissebben lüktető vérkeringést sikerül létrehozni.

Az idegenforgalom szinte várakozáson felüli mértékben megnövekedett s most rajtunk a sor, hogy a Gyilkostó mesebeli szépségeinek megcsodálására hozzánk ellátogató idegeneknek a természeti szépségeken kívül olyasvalamit is nyújtunk, amiért rögtön pénzbeli ellenértéket is kapunk.

Ennek a valaminek azonban olyannak kell lennie, ami az idegenre az érdekesség, a különösség varázssával hat, amit nem talál meg mindenütt s amiért szívesen, gondolkodás nélkül kiadja a pénzét.

S ilyen kincsekben is bővelkedik Gyergyó népe. A már-már teljesen elfeledett, vagy a lomtárba került népművészeti és népipari cikkekre gondolunk, amikről a szakírók dicsőimnuszokat irtak már össze, de amiket a mai nemzedék értéke szerint már egyáltalán nem tud megbecsülni.

Hiszen hallottunk már olyan intelligens családról is, ahol a gyönyörű, százados tulipános ládát, aminek művészi értékéről Malonyai Népművészet c. könyvében a csodálat és elragadtatás hangján tud csak írni, egyszerűen fehérre mázolták. A szebbnél-szebb bokályok a padláson hevernek. A műértéket képviselő gyönyörű párnafejek a rongyok sorsára jutottak. A világhíre érdemes régi székely varrottasokból legfőképpen néhány öreg asszonynál hanyódik még pár darab.

Meg kell menteni régi értékeinket az elkallódástól, elfeledéstől, nemcsak műtörténelmi szempontból, hanem elsősorban gazdasági szempontból.

Meg vagyunk győződve ugyanis, hogy a feladás homályából előkotort népművészeti és népipari cikkek s az ezek mintájára előállított újabb tárgyak egészen kapósak lesznek a Gyilkostónál.

Ezekre a szempontokra hívták fel a helyi Leányklub figyelmét mult hétfőn megtartott értekezleten dr. Csiky János és Gaál Ferenc, akiknek indítványára a Leányklub vezetősége el is határozta, hogy a székely szőttes, székely varrottas és székely festékes szőnyeg előállítását módját behatóan tanulmányozni fogja s rövidesen a gyakorlati megvalósítását is megkezdi.

Elhatározta a Leányklub azt is, hogy ezután minden hétfőn délután 3–6 óra között a szeretetházban levő helyiségében székelyvarrottas kézimunkadélután rendez, amikor vendégeket is szívesen lát.

Már hozzá is fogtak a nevezett uraktól rendelkezésükre bocsátott minták, könyvek és rajzok alapján a klubhelyiségben állandó kiállításra kerülő mintagyűjtemény előállításához.

Elhatározták a gyergyói falvak felkutatását népipari és népművészeti szempontból.

Szóba került egy ilyen természetű kiállítás megrendezése is a karácsonyi ünnepek alatt.

A mozgalom tehát, amelyik hivatalosan Gyergyó népének ipari és művészeti termékeit a Gyilkostónál értékesíteni, a Leányklub keretében megindult.

Felkérünk mindenkit, aki ezt az ügyet szíven viseli, szóljon hozzá a dologhoz, támogassa a mozgalmat. Mi lapunkban minden komoly véleménynek helytadunk s a kérdést állandóan felszínen tartjuk.

Ezúton hozzuk tudomására az érdeklődőknek azt is, hogy Gaál Ferenéné urnő a Leányklub tagjainak a csiki festékes szőnyeg szövéséről gyakorlati tanfolyamot tart s azon minden érdeklődőt szívesen lát. Felvilágosítással a Leányklub vezetősége szolgál.

Írói est.

A kisebbségi írók megyei tagozata október hó 22-én jótékonycélu tarka írói estet rendezett.

Az est fénypontja dr. Krenner Miklós (Spectator) megnyitó előadása volt. Európai műveltségének, nagy intelligenciájának széles skáláját ragyogtatta meg a lebűvölt hallgatóság előtt.

Szántó Ádám székely dalokat énekelt az egész közönséget magával ragadó nagy sikerrel.

Jakabffy Elzus, Katona Margit, Barabássy Bakkó és Bazilidesz Juci táncos pántomimot játszottak Mihály Mariska zongorakiséréte mellett. Kritikának annyit, hogy a közönség zajosán ismételt ujrázásokat követelt.

Szász Endre, a negyedszázados jubiláns újságíró megkapó közvetlenséggel olvasott fel emlékeiből.

Dr. Gaal Alajos Falusi tréfáját adták elő ezután Katona Margit, Györgypál Magda, Jakab Lajos, Oláh Béla, Portik Lajos és Polgár József. A szerző előtt — ugylátszik — ezúttal nem lebegtek magasabb irodalmi szempontok, de cirkuszi hatásokkal a közönséget alaposan megnevettette. A szereplők valamennyien jók voltak.

Traurig Gizi koncerténekesnő énekszámai következtek ezután, aki finom, választékos megjelenésével, könnyed eleganciájával már első pillanatban meghódította a szíveket: kellemes, behizelgő hangja, mely a legfelső régiókban is teljes biztonsággal cseng, nagy jövőt biztosít számára.

Albert István, az Erdélyi Lapok kitűnő munkatársa olvasta fel ezután „A virágnak megtiltani nem lehet” c. novelláját. A székely néplelet megragadó erővel, élénk színekkel és tösgyökeres csiki nyelven ecsetelt novellája olvasása alatt éreztük, hogy az irodalom kapuit sikeresen döntegető szerző nevével még sokszor fogunk találkozni.

Az Iparos Dalárda ezúttal is a tőle már régen megszokott zajos sikerrel szerepelt.

Az adótörvények módosítása.

Rendkívüli fontosságú módosításokat tartalmaz a f. hó 10-én közzétett „Sürgős pénzügyi törvény”, melynek egyes rendelkezéseit a következőkben ismertetjük:

1. A 12000 lejen aluli egyenes és globális adóhátralékok a jövőben havi részletekben is fizethetők. Egy részlet elmulasztása az adófizetési kedvezmény elvesztését vonja maga után.

2. Azon adózók, kik ez év december hó 15-ig összes adóhátralékukat, valamint esetleg fennálló hagyatéki illetéktartozásukat kifizetik, a következő kedvezményben részesülnek:

- az 1927. évi adóelőírásuk 25%-al,
- az 1928. évi adóelőírásuk 20%-al,
- az 1929. évi adóelőírásuk 15%-al,
- az 1930. évi adóelőírásuk 10%-al,
- az 1931. évi adóelőírásuk 5%-al

leszállítatik.

Az árvíz sújtotta területeken a 10000 lej évi jövedelmen alóli adózóknak 1927—1931. évi adójuk 50 százalékkal lesz állítatik. — Az erre vonatkozó igény jogosultságot a vármegye prefektusából, pénzügyigazgatójából és a mezőgazdasági kamara elnökéből álló bizottság állapítja meg.

3. Mindazon adózók, kik adóhátralékukat és folyó évi adótartozásuknak felét, — ugyancsak azok az adózók, akiknek hátralékuk nincs és folyó évi tartozásuknak háromnegyed részét ez év november 15-ig kifizetik, mentesülnek a késedelmi kamat megfizetése alól.

4. Az újonnan épült házak után adómentességet élvező adózók a hátralevő adómentes időre a megállapított adójövedelem után egy százalék statisztikai taxát fizetnek.

Ezen illetéket az 1932. évre kivételesen október hó elsejétől számítandólag vetik ki.

5. A globális adó kivételese odamódosul, hogy a globális adó alapját képező évi összjövedelemből a jövőben a banktartozások után fizetett kamatok nem lesznek többé levonhatók, kivéve az állami letétpénztárhoz befizetett, vagy letétbe helyezett kamatokat, melyek az adóalapot képező jövedelemből a jövőben is levonhatók.

6. Ingóságok kényszereladása esetén az állam, megyék és községek adókövetelése előnyben részesülnek.

Ingatlanok árverése esetén azonban csak az elárverezett ingatlant és csak három évre visszamenőleg terhelő adótartozás bír elsőbbséggel a zálogjogi lagbekebelezett követelések előtt. — Az állam, megyék és községek más követelése a zálogjog sorrendjében soroztatnak, míg az államnak be nem kebelezett követelése az

utolsó zálogjoggal biztosított követelés után kerülnek sorra.

7. Alkalmazottakkal dolgozó részvénytársaságok, vállalatok, iparosok, kereskedők és mindazok, kik alkalmazottakat tartanak, kötelesek az alkalmazott minden évnegyedi első hónapra járó fizetésének kiadása előtt alkalma-

zottaikkal igazoltatni, hogy esedékes globális adójukat kifizették. — Ha az alkalmazott a fizetést nem igazolja, az esedékes adó fizetéséből visszatartandó és tíz nap alatt az adóhivatalhoz befizetendő. E kötelesség elmulasztása esetén az alkalmazott globális adóhátralékát a kincstár a munkaadón hajtja be.

A gyergyóalfalvi bűnpör ítélet előtt.

Közel háromhetes szünet után október 24-én, hétfőn reggel a csikszeredai törvényszék előtt ismét megkezdették a gyergyóalfalvi bombapör tárgyalását. Néhány tanut kellett még kihallgatni, hogy a nagy per végre eljusson az ítélet megelőző döntő fázisba.

Barabás Jánosné volna az első tanu, de ő megtagadja a vallomást.

Utána az áldozat öccse, Ávéd Endre áll a bíróság elé.

Vallomásának lényege az, hogy hiszi, hogy Pál Dénest és Ambrus Lajost Barabás János dr. biztatta fel a merényletre.

Ezután Nagy György Imre és Bíró Lajosné, Ungvári háziasszonya tesz vallomást, majd az orvosi szakvéleményeket olvassák fel Pál Dénes és Ambrus Lajos elmeállapotáról. Az orvosok nagyfokú idegességet állapítanak meg mindkét vádlottnál, akik alkoholista családból származnak. Azonban Pál is, Ambrus is beszámítható és felelősségre vonható.

Ezzel a bíróság a bizonyítási eljárást befejezettnek nyilvánítja és délután 3 órakor Lascu ügyészt Antonescu elnök arra szólítja, hogy mondja el vádbeszédét.

Az ügyész vádbeszéde.

— A bűnügy lelki motivumainak megértéséhez szükséges Gyergyóalfalu helyzetének ismerete — mondotta vádbeszédében Lascu ügyész. — Ez a falu egyik napról a másikra a jólétből nyomorba zuhant. Egyedüli anyagi bázisa a hatalmas kiterjedésű és nagy értéket jelentő közbirtokossági erdőség volt. Ekörül indult meg a harc. Ebben a harcban került össze négy ember: Ávéd János dr., Barabás János dr., Pál Dénes és Ambrus Lajos. Két ügyvéd, egy tönkrement fűrész és egy csőd szélén álló korcsmáros. Ahogy a gazdasági válság nőtt, úgy hatványozódott Barabás vagyonszerzési vágya is. Ha addig csak sikamlós üzleteket hajtott végre, most már mindenre elszánta magát. A vagyonszerzési vágy hajtotta a két ügyvéd felé azokat az embereket is, akik könnyű munkával jó életet akartak biztosítani maguknak.

Az ügyész ezután kitér azokra az időkre, amikor Barabás dr. volt a közbirtokossági elnök és azokra az atrocitásokra, amelyeket az ő biztatására követtek el felbérlet hívei. Majd a bombamerénylet előzményeit és hatását ismertette, rátér arra, hogy a nyomozás során a csendőrség és a rendőrség a legnagyobb felületességgel kezelte az ügyet és szinte futni engedte a bűnösöket.

A gyilkosságot egy bábaasszony fedezte fel. Egész közbiztonsági berendezésünk semmit sem ért volna, ha ez az asszony nincs. Ez az asszony, akinek nevét a nyomozó hatóságok eltagadni igyekeznek, figyelmeztette a csendőrmester feleségét arra, hogy a merénylet után láttá Pál Dénest elszaladni Ávéd ablaka alól. Barabás tehát jól számított, amikor Ungvári András útján azt üzent Ambrus Lajosnak, hogy tagadjanak, mert nincs bizonyíték. Ha akkor a csendőrség és rendőrség lelkiismeretesebben jár el, Barabást is azonnal letartóztathatták volna.

Angelescu csendőrkapitány később is letartóztathatta volna Barabást, de nem tette meg. Hogy miért, ez még ma is nyitott kérdés. Barabásnak azonban egészen augusztus 7-ig ideje volt arra, hogy védekezését előkészítse. Ungvárit azonban kifelejtette a számításból.

Megemlékezik Lascu ügyész arról is, hogy Barabás elvakultságában azt hitte, pénzzel mindent el lehet intézni. Felvonultatta a hamistanuk légiját, de viszont maga alatt vágta el a fát, egymásután beadott memorandumaival — amelyek sokszor ellentmondásba keveredtek a korábbiak adataival — és a tárgyalás alatt tanúsított magatartásával. A hamistanuk vallomása is kétségtelenül bűnösségét igazolja.

— Ez nem egyszerű bűnügy és gyilkossági per, — folytatta az ügyész —, mert nem Pál és Ambrus ül a vádlottak padján, hanem Barabás személyében a mikrobaktól megméltelyezett falu. A Gyergyóalfalu főmikrobája maga Barabás volt. Egyetlen számottevő ellenfelét is ezért tette el láb alól... Miért kellett minden egyes mozzanatra tanukat szereznie? Olyan tanukat, akikről bebizonyosodott, hogy hazud-

A makaes tintafolt.

Más idők, más emberek. Kevesebb anyagi gond és több kedélyesség mindenfelé. Családi életben, társas összejövetelben a jelszó: Kedélyesség!

Minden városban, minden községben akadt egy-két ember, akik meg voltak áldva jó kedéllyel a természettől. Ezek a társas összejövetelekben a mozgató erőt: a szívet és a lelket képviselték.

Ilyen emberek a hivatalokban is voltak. Hivataltársaiknak megbecsülhetetlen szolgálatot tettek. Ők a jó hangulat fenntartói voltak, mert a poros iratesomagok tanulmányozása közben nagyon szükséges a jó hangulat. Enélkül az egész hivatalos élet nem sokat ért.

*

A törvényszéki elnökhöz a járásbírószágtól négy darab jelentést kell felterjesztteni. Írógép nem létezik. A járásbírósnál két díjnak van: Novák Tóni és Zakariás Miklós. Novák Tóni műkedvelésből foglalkozik díjnokoskodással, mert anélkül is van miből megéljen. Zakariás Miklós a hivatalos díjnak, mert neki a díjnokoskodás kenyérkeresete. A két napidíjas egy hivatali szobában végzi teendőit.

Zakariás Miklós a jelzett másolnivalókból három darabot lemásol. A negyedik darab má-

solni valót beviszi Kedves Tamás járásbíróhoz, hogy a lemásolás tárgyában kérjen utasítást tőle. Szemüvegét leteszi az asztalra...

Zakariás Miklós visszajön, a szemüvegét felteszi és másolni kezdi a darabot. Alig másol egy pár sort. Szörnyűség! Egy tintafolt a papíron alkalmatlankodik!

— Tóni! Kérlek! Van-e jó éles zsebkésed?

— Van! Minek kell az neked?

— Légy szíves add ide, hogy egy tintafoltot vakarjak ki vele!

Tóni Zakariás asztalához áll.

— Hol az a folt?

— Itt van. Zakariás rámutat a foltra.

Tóni: Engedd, hogy én vakarjam ki, mert én a vakarászati ügyekben nagyon jártas vagyok!

A vakarás eltart két percig. A tintafolt mégis megvan. Zakariás nézi a papírt. Tóni! Te nem tudtad kivakarni.

Tóni: Nézd meg jól, én eléggé kivakartam!

Zakariás nézi-nézi, de a folt ott makaeszkodik a papíron.

*

Zakariás nekifog a vakarásnak és a papírról nem akar leválni az átkozott folt.

Tóni nagy komolysággal ül íróasztalánál és félszemmél nézi Zakariás vakarászati műveleteit.

Eközben Kedves járásbíró bemegy és megáll Zakariás hátánál. — Zakariás ur! Ön mit csinál?

— Kérem járásbíró ur! Egy tintafoltot vakarok ki a megkezdett másolatból.

Kedves nézi a másolatot. — Zakariás ur! Hol itt a tintafolt?

Zakariás nézi az iratot. Rámutat a foltra.

Kedves: Én nem látom a tintafoltot, hanem látom, hogy a papír alaposan meg van vakarva.

— Novák ur! Tekintse meg az iratot, lát-e rajta tintafoltot?

— Én nem látok, hanem látom én is, hogy a papír nagyon meg van vakarva.

Kedves: Nem értem, hogy Zakariás ur miként lát itt tintafoltot, mikor mi, Novák urral, csak foltnélküli papírt látunk! Valószínű, hogy Zakariás ur szemüvegén van a hiba!

Zakariás leveszi a szemüvegét és nézi. Hát uramfia, a szemüvegen két tintafolt vagyon!

Erre Novák elkezd nevetni. A jó hangulat ragadós. Kedves járásbíró is nevetni kezd és azt mondja, hogy Novák ur nagy kópé, nagyon valószínű, hogy tintával a Zakariás ur szemüvegét ön kente be!

Ferenczy Dénes.

Milliomos lehet ha osztálysorsjegyet vásárol a Révész Ernő kollekturákból!

tak. Ha nem bűnös, miért volt szüksége erre? Miért kellett irtóhadjáratot indítani Ungvári ellen, hogy annak már maradása sem volt a faluban?

Lascu ügyész a késő esti órákban fejezte be hatalmas vádbeszédét, amelynek végén Barabás János dr. védőjének, dr. Ábrahám Józsefnek szerepével foglalkozott. Többek között a következőket mondotta:

— Ön mint védő ebben a perben minden erkölcsi érzéket nélkülözött. Egy személyben volt védő, tanu és vizsgálóbíró. Különösen vizsgálóbírói minőségben volt igen visszatetsző. Egész halom nyilatkozatot szedett össze a vád és védelem tanuitól, amelyeket ön fordított le és ön is hitelesített. Ezeket a nyilatkozatokat a tárgyalás folyamán a tanuk mind meghazudtolták. Sorozatos törvénytelenégeket követett el és ezt a doszárból bizonyítani is tudom.

Állításainak igazolására egymásután olvassa fel azokat a nyilatkozatokat, amelyeket Ábrahám dr. szerzett. Majd így folytatja a vádbeszédet:

— Barabás dr. a tárgyalás alatt felvonultatta a szolgálait, a rokonait és végül a közönséges bűnözők seregét. Ezzel még engem is majdnem megfélemlített... A vádnak ugyan nincsenek konkrét bizonyítékai, de azok nem is szükségesek, mert Barabás dr. a tárgyalás során szerzett bizonyítékok alapján is megkapja a méltó büntetését.

A bizonyítékok felsorolása után Lascu ügyész Pál Dénes és Ambrus Lajos ellen előre megfontolt gyilkosságért, Barabás dr. ellen pedig a gyilkosságra való felbujtásért kér súlyos büntetést.

Márton András dr. özvegy Ávéd Jánosné képviselőjében 3 millió 172 ezer lej kártérítést követel és kéri a három vádlott példás megbüntetését.

Debu Pál dr., Pál Dénes védőügyvédje utal arra, hogy védecét Barabás biztatta fel a merényletre. Taglalja a bizonyítékokat és arra a következtetésre jut, hogy Pált nem lehet elítélni s ezért kéri is annak felmentését.

Negrea dr. Ambrus Lajos védelmében leszögezi, hogy Ambrus bűnös a bomba elkészítésében. Őt is Barabás bujtotta fel a merényletre. Enyhe büntetést kér.

Sándory Mihály dr., a magánvád képviselője beszédében a következőket állapítja meg:

Barabás nem gyilkos. Konkrét terhelő bizonyíték nincs is ellene. A gyilkosságra képtelen, mert gyáva. Bűneiben mindig másokat tolt előre. Alfaluban jó volt ügyvédnek, de nem volt alkalmas magasabb fokon bűnözőnek: nem volt jó gyilkosnak. A bűnösség bizonyítékait szükségtelen felsorolni, mert azt megtette a főügyész a legmeggyőzőbb módon. Barabás bűntudata bizonyítékainak láncolatában azonban utolsó láncszemenként említhető meg, hogy Barabás a tárgyalás félbeszakítása őt aingatlanainak felét éppen tanui között adta el, a maradékra pedig 200 ezer lejes jelzőlogókeszont kebelezetett be, hogy a magánjogi követeléseket behajthatatlanná tegye. Bűnös Barabás abban, hogy a tetteseket arra biztatta fel, hogy bombával ijessze meg az áldozatokat. Ezek 500 lej vérdíjért el is végezték a feladatot. Ezért kéri dr. Barabást emberölés büntetésében elmarasztalni, egyben 1—1 lej kártérítési igényt jelent be Ávéd János dr. özvegye és gyermekei nevében a három vádlott ellen.

Most feszült figyelem közepette Ábrahám József dr., Barabás védője emelkedik szólásra. Utal arra, hogy az egyhónapig tartó tárgyalás azzal telt el, hogy kutatták ki, a hamis tanu, ki nem. Barabás ellen egyetlen konkrét bizonyítékot sem sikerült felhozni. A gyanúsítások azonban nem elégségesek egy ember elítéléséhez. Barabás kétes szerepet játszott, de büntetőjogilag nem vonható felelősségre. Hiszen a magánvádlók is elismerik, hogy csak rá akart ijeszteni Ávédra. A büntető törvénykönyv szerint a felbujtó csak azért felelős, amire rávette bűntársait s ha a kivétel nem úgy sikerül, akkor a tettes a felelős.

Azután arra tér ki, hogy Lascu ügyész a vádbeszéd során súlyosan megrágalmazta őt. Nem kért rendreutasítást, bár Lascu a becsüle-

tébe gázolt, de más uton majd elégtételt vesz magának. Azt mondja, hogy Lascu ügyész nem ismeri a büntetőtörvénykönyvet.

Az ügyész felugrik és kéri, hogy a bíróság utasítsa rendre Ábrahámot. Ne emlegesse őt a nevében, hanem vegye figyelembe, hogy a közrend képviselőjeként vesz részt a tárgyaláson. Éles és kínos hatású szóváltás után az ügyész követeli, hogy Ábrahám dr. szavait vegyék jegyzőkönyvre. Ábrahám dr. megismétli:

— Az ügyész rágalmazott. A vizsgálat dossziéját nem ismertem. Annyira nem, hogy amikor a vizsgálóbíró ellen fegyelmi eljárás folyt, magam is erkölcsi bizonyítványt állítottam ki számára.

Ügyész: Nem lehet ezeket a dolgokat nyílt tárgyaláson kitergetni.

Antonescu elnök: Ne foglalkozzék az ügyvéd ur személyi kérdésekkel.

Ügyész: Kérem jegyzőkönyvbe venni, hogy Ábrahám dr. a vizsgálóbíró erkölcsi bizonyítványt állított ki.

Ábrahám: Ez megtörtént. Letagadni nem lehet. Aktákkal tudom bizonyítani. Vagy azt hiszi, hogy valótlan állítok?

Az elnök újabb figyelmeztetésére Ábrahám dr. folytatja beszédét és tanuk szerepével foglalkozik. Ungvárit közönséges hamistanunak és zsarolóknak nevezi. Popp Báldi dr. sem mondott szerinte igazat.

A bíróság kedden délután a tárgyalást a szerdai ünnep miatt csütörtök délelőttre halasztotta.

A törvényszék csütörtök reggel tovább folytatta az alfalvi bombamerénylet főtárgyalását.

A tárgyaláson elsőnek Ábrahám dr., Barabás védőügyvédje emelkedik szólásra, aki kedden abbahagyott védőbeszédét fejezi be. Kijelenti megegyezően, hogy Barabás szerinte nem bűnös. Ungvári Andrásról, a per koronatanujáról, aki terhelő vallomást tett Barabás ellen, megjegyzi, hogy nem beszámítható, mert verbajos. Ezt onnan tudja, hogy egyizben dr. Gál Lajos mesélte neki.

Ungvári erre a bíróság elé lép és egy vérvizsgálatról szóló bizonyítványt tesz az asztalra, amelyből kiderült, hogy nincsen vérbaja.

Ábrahám dr. ezután tovább folytatja védőbeszédét és megemlíti, hogy az egész bombaügy tulajdonképpen a kapitalisták és a kommunisták harca. Ambrus és Pál kommunisták meggyilkolták Ávédot, a burzsujt s most a börtönbe akarják juttatni a másik burzsujt, Barabást. Ha Barabás gyilkolt volna, — mondja — úgy nem kellene ítélkezni felette, hanem a bollandók házába kellene szállítani. Egyébként a védőügyvéd szerepét sem vállalta volna, ha nem győződött volna meg védenice ártatlanságáról. Beszéde végén visszautasítja a kártérítést, amelyet dr. Márton Áron, az áldozat özvegyének képviselője követelt tőle és a két vádlottól.

Dr. Ábrahám után Lascu ügyész kezdi meg beszédét, aki éles szatírával replikázik a védő kijelentéseire. Azt ajánlja Ábrahámnak, hogy jegyezze meg minden szavát, mert ebből a perből sok bűnügyi doszár fog származni, amelyekben Barabás neve is szerepelni fog. Leszögezi, hogy Ábrahámnak a tárgyalás folyamán három szerepe volt. Mint vizsgálóbíró, mint tanu és mint ügyvéd szerepelt. Mint tanu nem vallott igazat, mint védő pedig minden lehető trükköt felhasznált, hogy ügyfelét tisztára mossa. Szeméreveti, hogy hivatali presztízst is fel akarta áldozni ebben az ügyben, mert esetenként, mint az ügyvédi kamara dékánja akart szerepelni. Kijelenti, hogy dr. Ábrahám a rágalmozások egész áradatát hővette el, mert többször hangoztatta, hogy Ávédné üzletet akar csinálni férje halálából. Leszögezi, hogy Pál Dénes és Ambrus Lajos vak eszközök voltak csak Barabás kezében és nem hiszi, hogy az ítélet ezt számításba ne vegye. Vegyék tekintetbe, — mondta az ügyész — hogy Ambrus és Pál töredelmesen bevallott mindent. Feleslegesnek tartja megjegyezni, hogy kapitalisták és kommunisták harcáról szó sincs. Ambrus azt sem tudja, hogy mi a kommunizmus. Nincsenek ugyan konkrét bizonyítékok Barabás ellen — folytatja — de mindenesetre vannak olyan mo-

mentumok az ügyben, amelyek Barabásra súlyosan terhelőek.

Ábrahám dr. visszautasítja az ügyész kijelentéseit és arra kéri a bíróságot, hogy az ügyben belátása szerint ítélkezze. Az információért — mondotta — nem lehet senkit se felelősségre vonni.

Ambrus és Pál Dénes az utolsó szó jogán enyhe büntetést, Barabás pedig felmentést kér.

A bíróság november 2-án délelőtt 11 órakor hirdeti ki az ítéletet.

Az URANIA-mozgó hírei.

F. hó 29-én, 30-án, szombaton és vasárnap:

Mese a benzinkuttról.

A legragyogóbb német hangos, énekes filmoperett, mely egyesíti magában ennek a műfajnak minden kiválóságát; a bájos mesét, a ragyogó rendezést, az ötletes humort, a pompás zenét, a szépséget és eleganciát. S főszerepeit olyan művészek alakítják, mint: **Lilian Harwey, Willy Fritsch, Olga Tschehowa és Felix Bressart**, kik bármelyikének pusztá neve elegendő ahhoz, hogy egy film sikerét garantálja.

A „Pesti Hírlap” a premier után egy két-hasábos dícsérő kritika közben a következőket írja: „Az egész film a mulatságos és bonyodalmas mesén túl tele van a legfantasztikusabb trükkökkel. Általában sok van benne az operett és revü paródiájából. Elképzelhetetlenül mulatságos jelenet például, mikor a nagy benzinyárban dolgozó munkások taktusra hordják a benzint; groteszk és egyuttal zeneileg is rendkívül érdekes ötlet egy vokál-sextett, melyet csupa szakács énekel, a bájjelemben pedig igazi látványosság a négy zongora tetején táncoló négy táncosnő. Ez a film lesz a szezon legnagyobb sikere, hisz, — ami talán még nem is történt meg filmbemutatónál, — a „Mese a benzinkuttról” sajtóbemutatóján harminckétszer tapsoltak bele a filmbe.”

Eddig szól a pesti kritika, melyhez, azt hisszük, nincs is szükség kommentárra.

Nov. 5-én 6-án, szombaton és vasárnap:

Tűzmadár.

Grandiózus amerikai hangos repülő-film, mely még a nagyszerű „Repülő flottát” is fölmúlja. Ez az, melyben végre megkapjuk azt a hangos filmet, mely izgalmasságában, tempóban, cselekményben és a mesének hol kacagtató, hol drámai fordulataiban felveheti a versenyt a legjobb néma filmekkel is.

Az amerikai légiflotta felvonulása, remek repülőprodukciók, egy izgalmas légi-ütközet, néhány könnyesep sok vidámság napsugarában: egyszóval nem mondhatunk mást, minthogy végre egy jó régivágású film az új technika felbecsülhetetlen eredményeivel.

Főszereplők az elválaszthatatlan rivális-jóbarátok, kiket a „Submarine” óta már volt alkalmunk néhányszor élvezni: **Jack Holt és Ralf Grawes**.

HIREK.

Kevesebb virágot!

Kevesebb gyertyát!

Mindenkihez fordulunk, ki virágot, mécesest visz kedvesei sírjához. Tegyük kevesebb gyertyát és virágot ebben az évben a sirokra és fordítsuk az összeget embertestvéreink felsegítésére megindított

Caritas Akció céljaira.

Vegyük a templomok és temetők előtt árusított 5 vagy 10 lejes kis fehér keresztből, melyen ez a felírás áll: „*Hisszük az örök életet*”.

Minden sirra akasztott kereszt bizonyítéka annak, hogy nemcsak a holtakon, hanem a nélkülözést szenvedő testvéreinken is akarunk segíteni!

— Gáspár Jenő szinigazgató ezuton mond halás köszönetet a gyergyószentmiklósi közönségnek és a hatóságoknak azért a lelkes és megértő támogatásért, amiben a legutóbb megtartott műkedvelő előadás rendezésénél részesítették.

— Páratlan sportesemény Gyergyószentmiklóson. A Kolping sportegylet vezetőségének ügyessége és áldozatkészsége Gyergyó sport-szerető közönségének alig hozzáférhető élvezetet szerez. Sikertült egy esti szereplésre megnyernie Pelle Istvánt, a világhírű magyar tornász bajnokot, aki a legutóbbi olimpiászon egymaga majdnem annyi pontot szerzett hazájának, mint az összes olimpikonok együttvéve. A páratlan sportatrakció november 13-án lesz. Részletes programját annakidején közölni fogjuk.

— A Gyergyói-járás jegyzői dr. Elekes Márton temetése alkalmával koszorúmegváltás címen 700 azaz hétszáz lejt adományoztak az Árvaháznak. Isten fizesse!

A Gondnokság.

— Élet Ujfaluban. A gyergyóújfalvi gazdakör vezetősége f. hó 23-án igen szépen sikerült konyhakertészeti bemutatót rendezett. A kiállítás anyaga azt igazolta, hogy Gyergyóban is lehet eredményesen kertészkedni. A kiállított vetemények között volt 1—1.5 kg.-os múrok, 1/2 kg.-os petrezselyem, 6—7 kg.-os kalarábé, ökol-nagyságu zeller, fehér és vörös káposzta, hagyma, sütő- és főzőtök, 30 cm.-es kukoricacsó s különféle veteménymagvak.

A község apraja-nagyja csudálattal telt el a kiállított tárgyak látásán. A közb. székház nagyterme zsufolásig megtelt az érdeklődők nagy tömegével. Szántó Ádám gazdaköri elnök az ok-szerű konyhakertészetről tartott előadást s a gyakorlatban elért eredményekkel igazolta, hogy mily sikerrel lehet kertészkedni kis területen, ha van hozzá egy kis tudásunk és szorgalmunk.

Az előadás után Bányász Lajos gazdaköri alelnök által ajándékozott 30 drb sajátnevelésű gyümölcsfája került sorsolásra a gazdakör jelenlevő tagjai között.

— A gyergyókilyénfalvi kasszarablás epilógusa. A nyáron történt, hogy feltörték a gyergyókilyénfalvi községi pénztárt és elloptak nyolcezer lejt. Akkor lefogták Szász Antal kilyénfalvi asztalost, akit a betöréssel gyanúsítottak. A csikszeredai vizsgálóbíró most hallgatta ki Szász Antalt, aki kijelentette, hogy annak idején azért vállalta magára a betörést, mert le-tartóztatása után a csendőrségen borzasztóan ütötték. Miután a vizsgálóbíró semmi bizonyítékot nem tudott produkálni a rablás ügyében, a gyanúsítottnak elrendelte a szabadlábra helyezését.

— Az utlevélkérelmezők figyelmébe. A prefektus 12698—1932. számú rendelete értelmében köztudomásra hozzuk, hogy az utlevél iránti kérések 15 nappal előbb szolgálati uton beadandók. Később beterjesztett kérések csak kimondottan sürgős, halál, vagy betegség eseteiben intéztetnek el.

— 200 pályázó egy szolgai állásra. Slany csehországi városkában megüresedett a kereskedelmi fuiskola szolgai állása. Pályázatot hirdettek rá és kétszáz írásbeli jelentkezés érkezett. A pályázók között 11 filozófiai doktor van, több ügyvéd és két gimnáziumi tanár. Éhez nem kell kommentár.

— Hármasszívrvány. Budapestről jelentik: Az idei ősz bővelkedik a meglepetésekben. A szeptember kánikulai hőséggel lepte meg a közönséget. Az október pedig áprilist játszik. A vénasszonyok nyara tavasszá álmódja magát. Hétfőn délután verőfényes, langyos idő után kiadós záporosó mosta végig a magyar főváros utcáit. A menydörgéstől kísért szabályszerű zápor után kisütött ismét a nap és ritka természeti tüneményt szemlélhetett végig a főváros közönsége. Hármasszívrvány ragyogott fel az égboltozaton, a felhők fölé emelkedve. Ez a tünemény egyébként is ritkaság, de októberben egészen kivételes jelenség. A hármasszívrvány színeinek ragyogása talán nemcsak a késő őszi szeszélyes játéka, hanem a fellobbanó reményt is jelenti a magyar égboltozaton.

— Elfogott zaharincsempész. A toplicai csendőrség bizalmas feljelentés folytán régóta folyó zaharincsempészsést leplezett le. A zaharinszállítást Alter József gyergyószentmiklósi lakos végezte, míg Mayer Mária eladogatta a gyári munkásoknak. Az asszonyt elfogták, de csak 200 gramm zaharint találtak nála. Alter idejében megneszelte a dolgot és vonaton Szász-régen felé szökött. Az ottani csendőrség a pályaudvaron letartóztatta Altert. Nála is csak 200 gramm zaharint találtak.

— Tizenegy évi szolgálat után kidobták állásából. Tizenegy évig teljesített szolgálatot a gyergyószentmiklósi főszolgabírósnál György János volt csendőrmester, mint hivataloszlga. Nem volt ellene mostanig semmi kifogás. Becsülettel ellátta munkakörét mindenkor. Érthetetlen az az eljárás, amellyel annyi szolgálat után ezt a szegény embert mégis az utcára tették. A gyergyószentmiklósi főszolgabírósnál György Antalt egyszerűen máról-holnapra elbocsájtotta s helyette felvette Tepelus Pétert, akinek, amint mondják, választási gyakorlata van és sikkasztás miatt 6 hónapot ült is. Szóval érdemet szerzett ezen állásra.

— Ausztria szabadrá tette a sertészsir-bevitelt. Az osztrák kormány a sertészsir bevitelét szabadrá tette. A gazdasági szakminiszterek tanácsa úgy határozott, hogy a vámhivatalokat utasítja: ne követeljék a jövőben a sertészsir-importőröktől a behozatali engedélyeket, hanem 100 kilogramnál nagyobb tételekben minden külön engedély nélkül engedjék át a sertészsirt a határon. A bevitel felszabadítása azonban csakis azokra az államokra bir érvény-nyel, amelyek Ausztriával szerződéses viszonyban állanak. A kormány intézkedésére a zsir-áraknak az osztrák piacokon bekövetkezett drágulása adott okot.

— A Zeppelin elindul nyolcadik délamerikai útjára. Friedrichshafenből jelentik: A Graf Zeppelin vasárnap éjjel háromnegyed 11 órakor, Lehmann kapitány vezetése alatt, elindult nyolcadik délamerikai útjára, Pernambucoba. A léghajó 12 utast szállít.

Uti-bőröndök

már 205 lejtől:

betétes Vulcan, Lehna Vulcan,
valódi Vulcan fiber táska

minden nagyságban rendkívül olcsó árban
kapható Márk István üzletében.

Rézcsavaros dákófejek

Márk Itvánál. 3—1

Azon alkalomból, hogy a legújabb, legjobb és legolcsóbb könyvek megérkeztek, nem mulaszthatom el a t. vevőközönség figyelmét felhívni a következő szenzációs ujdonságaimra:

Halász mérnök: Mi a villamosság 18.—
Babits Mihály: Kártyavár 34.—
Eberth: Kreuger gyufakirály szerelme 57.—
Móricz Zsigmond: Forr a bor 60.—
Franz Werfel: Nápolyi Testvérek 60.—
Szomori Dezső: Gyuri 60.—
Vicki Baum: Helén Dr. klsasszony 60.—
Frank Arnau: Halálra ítélem 60.—
André Maurois: Ásszonyok útja 60.—
Sztinyai Zoltán: Nincs feltámadás 60.—
Ursula Parrott: Ex feleség 60.—
Földi Mihály: Isten országa felé 60.—
Babits Mihály: Felszabadultak 60.—

* Egy szép butorozott szoba, fürdőszoba használatra kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

* Használt írógép megvételre kerestetik. Cim Márk Istvánál. 2—2

SPORT.

Gy.S.E. — Gloria-Kolping komb. 3 : 3 (3 : 2).

Bíró: Szöcs Géza.

A csapatok következő összeállításban játszottak:

Gy.S.E. Zárug—Friedmann, Milch—Ferencz, Selyem, Mozes—Puskás I., Ferenczy, Dundi, Szebeny, Puskás II.

Kombinált: Puskás—Ágoston, Ferencz—Flolean, Blénesi, Tabak—Kovács K. Baroti, Grünstein, Sajgó, Benkes.

Az eldöntetlen eredmény nem hű kifejezője a csapatok erőviszonyának, kis szerencsével a szépen operáló Gy.S.E. csatársor még 3—4 gólt érhetett volna el, bombalövéseiket a kapufa tette ártalmatlanná. A kapott gólok kizárólag az abszolút gyenge közvetlen védelem hibái.

Szöcs Géza jó bíró volt.

Vasárnap, október 30-án, délután fél három órakor a gyergyószentmiklósi „Colping” csapata mérkőzik a „Liceul St. Nicolae” csapatával.

Hölgyeim! || Uraim!

Ha nem próbálják meg, el sem hiszik, hogy a **férfi** öltönyök, télikabátok, valamint a **női** őszi- és télikabátok a legutolsó divat szerint milyen olcsó árban készülnek

Szabó Sándor
angol uri szabó

műhelyében (posta mellett.) 5—1

II-ik ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJÁTEK

II. huzás 1932. nov. 16—17.

240,000.000
össznyeremény.

Vétel (új) és megújítási sorsjegyek már kaphatók az elárusítóknál:

Márk István könyvkereskedésében,
Transilvania Bank fiókja,
Berkovits L.,
Új könyvkereskedésben.

Ne rendeljen idegenből sorsjegyet, mikor itt helyben költségmentesen megkapja.

Sorsjegy árai: 1/1 1000, 1/2 500, 1/4 250,
1/8 125 Lei.

MÁRK ISTVÁN könyvkereskedő
GHEORGHENI—GYERGYÓSZENTMIKLÓS.